

א שבת בכל הרצוי מליזעסק

צ"ק פרשת לך לך 'צו נועם תורה' לפ"ק

חצר הקודש לזענסק קרית גת * טלפון 0747-962-372 שלוחה 0 להשאלת הודעה שאר השלוחות שמיעת השיעורים אימייל – 10747962372@gmail.com

* איגרת קודש קדשים של הרצי הנועם אלימלך מליזענסק *

שלמא רבא יסגא לאהובי ידידי אוהב נפשי הלוא הוא הרבני המופלא ומופלא החריף ושנון הירא וחרד לדבר ה' ותורתו כ"ש מורינו הרב משה נרו יאיר לנצח:
גליון ידו הקדושה הגיעני.

ומה שכתב מעלתו אם לשנות הנוסחא ולהתפלל בנוסח ספרד, מיום עמדי על דעתי בידיעת ספר ראיתי וגם שמעתי שהיו מתפללים בנוסח ספרד, גם רבותי סיפרו לי שהיה בימיהם וקודם להם אנשים צדיקים שהיו מתפללים בנוסח ספרד, רק שהיו עדיין מעטים בימיהם, והנה אני לא הבנתי את הנוסחא הנ"ל, עתה הנה נא זקנתי הבנתי התועלת והמעלה של אותה הנוסחא, עד שבלתי אפשרי להעלות על הכתב גודל מעלתה, גם אם הייתי מבטא בשפתי, איני יודע בבירור אם היה אפשר שיבינו.

אך צריך שיהיה המתפללים בנוסח הזה פרושים מדרכי העולם. הראשון מהפרישות שלא להוציא שקר מפיו, ושלא להיות מקלל את הבירו אפילו בני ביתו בשום פעם, גם שלא יקפיד עליהם אפילו הקפדה בלב, ושלא להוציא שבועה מפיו, ושלא להיות לו קנאה וחמדת ממון, ומדת גאווה בלתי אפשרי להעלות על הכתב גנותו, כידוע לכם שאני מוכיח עצמי תמיד ומבייש עצמי ברבים כדי להוציא מכח אל הפועל, ושלא להיות משתכר בשום פעם בשום משקה המשכר כי אם מעט לצורך מה, גם שיהא מרגיש בעצמו באמת שאין לו שום מנוחה מדאגות מצרות ישראל, ולבו כואב ומיצר עליהם מבלי הפוגות, עד שמגודל הצער בלתי יכול להתאפק מלהתפלל עליהם בינו לבין עצמו, אף שאינו ראוי והגון בעיני עצמו, על כללות ישראל, ואפילו על שונאיו, אם לא שיראה מהם שעוברים על מצות עשה או לא תעשה,

ועיקר שיהיה למדן על כל פנים גמרא ותוספת ופירוש רש"י, ושאר דרכי הקודש כמבואר בספר עץ חיים, ועיקר אהבת חבירים ודיבוק חבירים.

ומי שאין בו כל המידות הללו בוודאי אינו מכת זו. ומי שיש בו כל המידות הללו, אותם בני אדם ראוי וטוב להם להתפלל בנוסח ספרד, הגם שידעתי בכך שאינכם עדיין במדריגה זו ככל הצורך, אף על פי כן מחמת שאני רואה שנפשכם חשקה מאד ומתאמצים מאד לבוא לעבודת הבורא יתברך באמת, הבא ליטהר מסייעין לו, והנוסחא זו גם כן מסייע שתוכלו להחזיק בעבודתו יתברך שמו באמת, כיון שאתם משתוקקים לבוא באמת להמידה הנ"ל. ואם לאו, חלילה להתפלל בנוסחא הנ"ל,

כי הנה ראיתי אנשים גדולים שהם פרושים מדרכי העולם, אבל הכל בשביל הנאתם. גם יש לומדים ספרי קבלה ומתפללים בתוך סידור האר"י ז"ל ולומדין בטלית ותפילין אשר אין לך פרישות גדול מזה, כי באמת הדברים הללו הם טובים, אך שאין בהם פנימיות.

כה דברי האיש העלוב המונח תחת כפות רגלי הצדיקים הק' אלימלך בן אלעזר ליפמאן זללה"ה
ולכולם אשר אוהבים וברורים בעבודת השם יתברך, אחוי קידה, ומצפה לשרתם בגן עדן אם יניחו אותי לשם.

פיעור צספה'ק נועס אלימלך

הרבי הנועם אלימלך רבי של תורה ויראת שמים מלמד אותנו הליכות חיים בדרך עבודת השם כראוי וכנכון לכל איש הישראלי באמירה רכה מתוקה נעימה כסופה אהובה, והרבי באמת בכל לבו מכיר ערך כל אדם וכבר הוכחנו את זה מספרו הק' שכולם נקראים אצלו צדיקים, כולם כל היהודים באשר הם ללא יוצא מהכלל, וספרו הק' נכתב לחזק את כולנו בעבודת השם, וכשנתבונן היטב בדבריו הקדושים כולנו נתעלה למעלתם של האבות הקדושים, ואין חילוק בין המשפחות המתנשאות עלינו שהם נולדים ברוח הקדש וכו', שהרי גם הם כמה שהם מסבירים לנו שהם מיוחדים הם מביאים ראיה מפסוקי התורה בעובדות של האבות הקדושים, וכולנו קבלנו את התורה כאיש אחד וגם אנחנו בנים לה' אלוקינו מזרע אברהם אוהבו. ואלה הדברים שהרבי מדגיש אותם מיד בפרשיות הראשונות בספרו הק' שהי אמיתה של תורה.

ויאמר ה' אל אברהם לך לך כו'. נ"ל דהנה צריך האדם לעבוד הבורא ב"ה בשלש מדריגות זו אחר זו, דהיינו [א] מתחילה צריך לשבר כח התאוה המוטבע באדם מדרך הטבע כגון אכילה ושתיה וכיוצא בהם שיהא אכילתו בקדושה ובטהרה, ועל ידי זה הוא משבר כח 'אלקים אחרים' ד'אלקים' גימטריה 'הטבע', ואחר שמשבר כח אלקים אחרים, זוכה לבוא למדריגת יראה שהוא אלקים חיים,

[ב]. צריך האדם לשבר המידות השפלות שבו שהם אצלו בתולדה מיום צאתו מרחם אמו, יש בני אדם שמידותיהם יותר גרועים משאר בני אדם במידה זו, דהיינו למשל מדת כעס וכדומה, ששאר מידותיו גרועים מחבירו בתולדה, ואחר שמשבר כח המידות השפלות והגרועות הוא זוכה לבוא לאהבת הבורא ב"ה.

[ג] ואחר כל זאת צריך לבוא למדריגה ג' שהיא התפארות, כמו שמבואר לעיל בפרשת נח { ואת יפת", רמז שאח"כ בא הצדיק למדרגת התפארות, שזה רמז 'יפת' לשון יפוי ותפארת, שכל מעשיו יפים ומקובלים בעיני הבריות ובעיני כל רואיו } שכל מעשיו יהיו יפים ומפוארים, כמו שאמר התנא "כל שהיא תפארת כו' ותפארת לו מן האדם".

וזה הוא רמז "לך לך מארצך", רמז למדריגה ראשונה שהיא התאוה הארציות הגשמיות שהוא מוטבע בהחומר וצריך לצאת ממנה, "וממולדתך" רמז למדריגה ב' שהם המידות הגרועות הנולדים עם האדם, "ומבית אביך" רמז למדריגה ג', דהנה עיקר התפארות השפלות באים לאדם ע"י שהוא מתגאה ומתפאר באבותיו שהוא בן גדולים, וצריך לצאת מהמידה הגרועה הזאת להתפארות אחרת הטוב בעיני ה' ואדם כנ"ל, "אל הארץ אשר אראך" רמז לארץ עליונה. וזהו "השתחוו לה' בהדרת קודש", פירוש להזר ולפאר בתפארת את הקדושה שהיא מדריגת התפארת.

וזהו "נופת תטופנה שפתותיך כלה כו'", רמז ג"כ לשלש מדריגות הנ"ל, "נופת תטופנה" רמז למדריגת יראה, 'נוטפות מור' ודרשו חז"ל 'אל תקרי מור' אלא מר ופרש"י מרירות מחמת אימה ואומר המהרש"א ואז כשמר ונכנע ויושב לפני רבו באימה ויראה השפתיים שונים-לומדים תורה בששון ובשמחה, ו"שפתותיך כלה" רמז למדריגת אהבה, ככלה האהובה לארוס שלה, "דבש וחלב תחת לשונך" רמז למדריגה ג', שכל מעשיו הם כדבש ומפוארים לכל אדם.

עד כאן התורה הראשונה של הרבי בפר' לך לך

הרבי כותב שכל אדם חייב ללכת ולהתקדם בשלבים הנזכרים בעבודת השם, כל אדם פירוש כל אחד מאיתנו מכובד ושאינו מכובד כולם כאיש אחד מחויבים בזה. ומדגיש לנו הרבי וזה השלושה מעלות שאמרת בפרשת נח, ובפרשת נח הרבי קורא לכולנו צדיקים, הרבי לא דבר בסלנג ח"ו, את ספרו של הרבי הגיהו בנו בכורו ותלמידיו והראו לו את הכתבים בחייו וסמך ידו עליהם, ומזה נלמד דבר ראשון להסתכל על כל אחד ואחד צדיק אמיתי ואם יש לי פחד אולי הוא יקרא אותי בעבודת השם אז נזכור שאדם רואה מומי עצמו וכל הפוסל במומו פוסל ולצאת מהמידה הגרועה מדת התפארות,

אין בדברי הרבי כפל מאמרים או אריכות כי אין הדעת סובלתם, ועוד, כי המעשה הוא העיקר אלא שדברי תורה צריכים חזיון, ועוד, כי דברי הרבי המה דברים המעוררים את הלב והצדיק-האדם צריך להתבונן בהם ולהפנים אותם ולחזור מאמר אחד במחשבתו הרבה פעמים עד שההתבוננות תשנה את חמדת לבו ומעשיו, ועוד דברי הרבי כתובים בלשון הקודש ברורה ונקיה, וכשלומדים את דברי הרבי בישוב הדעת לא כווארטים או קינות ולא במרוצה מיד פועל הלימוד על האדם ומשתנה בהנהגותיו ואין צורך באורך הגלות.

הרבי מלמד אותנו לא לחטוף { יש פתגם באידיש "נישט האפן אהייסע לאקשען" עבודת השם היא לא אגרסיבית, קדושה על פי התורה זה לא תגובות רפלקסים לא אגרסיביות ולא אימפולסיביות. הרבי מלמד אותנו הלכה למעשה את הפסוק ואת צנועים חכמה, הרבי מלמד אותנו ללכת ולהתקדם צעד אחר צעד בעזיבת החטא ולמאוס ולזרוק מאיתנו את המידות הרעות, ולא לרוץ קדימה לפני שלומדים את הכללים

והפרטים בספרי המוסר ולתרגל כל צעד ולהתאמן על כל שלב בשילוב השלבים הקודמים, כל תרגול לפחות ארבעים יום, והרבי מדגיש ואומר האימון בעבודת המידות ותשובה ולנקות מעצמינו את מדת ההתפארות שאנחנו בנן של קדושים היא כל החיים וביותר בזמן השלב השלישי של החיים שאז המחשבה רוויה בשנאת חנם. כך הוא לשונו הק'

ולכן ראוי להביא כאן את מה שהרבי כתב במדרגות האדם והצדיק בפרשת נח שהם ההתחלות בכל שלב בשלש המדרגות ובפרשת לך לך כתב את המשך בכל שלב וצעד, המשך והשלמה בתרגול ובאימון בדרכי העבודה. ובהדגישו עוד לפני המדרגות. ידע כל האדם שהוא צדיק ושהוא נח נאים ונעים למטה בעולם הזה ונח למעלה בעיני השם, ואז עושה תשובה כרצון השם עד שמגיע לדרגה של אהבת השם כמלאכים ושרפים, וכשהבין והשכיל ורגיל בעבודה יודע כבר שצדיק זה לא תואר אלא צדיק במעשים והריהו ככל האדם ומשלב בהליכות חייו עבודת המידות כמו שאנחנו מתוודים בפנינו כל יום ומותר האדם מן הבהמה אין לבד הנשמה הטהורה שהיא חיה חיים של דין וחשבון לפני כסא כבודו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, וכותב הרבי בהמשך עניני העבודה בפרשת לך לך, והאדם משלים את שלש המדרגות בעבודת השם וכו'.

ויולד נח שלשה בנים את שם כו'. נ"ל ע"ד הרמז, **דהנה הצדיק צריך לתקן עצמו בשלש מדרגות,** דהיינו שילך בהדרגה ממדרגה למדרגה, דהיינו מתחילה צריך לעבוד להשי"ת ב"ה ביראה, דהיינו לתקן את מעשיו וחטאת נעוריו בתשובה שהוא 'תשובה ה', שהוא מתקן בתשובתו מה שפגם בשמו הגדול יתברך. וזהו 'ויולד נח' רמז להצדיק נקרא בשם 'נח', כמו דאיתא במדרש 'נח נח. נח למטה ונח למעלה', דהיינו שהוא גורם השפעות למטה ולמעלה בעולמות,

והוא מוליד "שלשה בנים את שם", פירוש שהוא מתקן מתחילה ביראתו את השם הקדוש מה שפגם בו כנ"ל, וזה סימן לבעל תשובה גמור, כשהשם הקדוש שם הוי"ה ב"ה עומד לנגד עיניו הוא סימן שתיקן ביראתו כל חטאיו.

"את חם", פירוש ואח"כ צריך להחזיק במדרגת אהבה, שהיא מביאה חמימות לאדם, לכן נרמז אהבה במלת 'חם' שהוא לשון חמימות, רק שעדיין אין זה אהבה שלימה, כי מחמת שהיו לו מתחילה אהבות גרועות ושפלות, כמו אהבת ממון ותאוות נשים ושאר אהבות השפלים, ומחמת זה כשנתעורר לו אהבה להשי"ת, גורמים לו אהבות הגרועות הראשונים שבא לידי פניות באהבה זו, ולכן מטעם זה רומז ג"כ מלת 'חם' לשון חימה, דהיינו שצריך להרגיז היצ"ט על היצה"ר לשבר כח הפניות עד שיזכה שיהיה אהבתו שלימה, ועל ידי זה הוא מעלה גם את האהבות החיצונות שהיו בו מתחילה, מעלה אותם ג"כ אל הקדושה, כמ"ש חז"ל 'הזדונות נעשים כזכות'.

וזהו שאנו אומרים "אהבת עולם אהבתנו", פירוש גם אהבת עוה"ז שהיתה לנו מתחילה, "אהבתנו", כלומר גם הם אהובים לפניך כשאנו מעלים אותם אל הקדושה, "חמלה גדולה ויתירה כו'", ר"ל שזה הוא חמלה גדולה ויתירה למקום עלינו.

וזהו 'והם [הוא] אבי כנען', ד'כנען' רמז לשפלות, כמו שאמר הכתוב 'כנען בידו מאזני מרמה', וע"י החמימות שעל ידה מעלה את האהבות הגרועות הראשונים אל הקדושה כנ"ל, הרי החמימות הזאת נקרא בשם 'אב', כי הוא המוליד אותם ומביאם להקדושה.

וזהו ג"כ יש לומר הרמז בדברי חז"ל "יש אם למקרא", ר"ל יש מי שהוא במדרגת 'אם' בקריאתו להשי"ת ב"ה, "ויש אם למסורת", ר"ל גם בזה שמוסר השפלות הקודמות אל הקדושה, יש ג"כ בני אדם שהם במדרגת 'אם', רמז מדרגה קטנה ממדרגת אב כנ"ל. וזהו רמז "ארמי אובד אבי", "ארמי" רמז להשפלות ופניות הבאות לאדם בתוך אהבה הנתעורר בו להשי"ת, "אובד אבי", הוא מאבד תמיד את המדרגות הנ"ל, ולכן נאמר 'אובד' לשון הוה, ולכאורה היה לו לומר 'אבד' אבי? רק שהוא רמז ג"כ לנ"ל. וצריך האדם להתחזק ולהתגבר בתשוקה רבה וחמימות גדול להיותו במדרגת 'אב' כנ"ל. [ואת חם כו']

"ואת יפת", רמז שאח"כ בא הצדיק למדרגת התפארות, שזה רמז 'יפת' לשון יפוי ותפארת, שכל מעשיו יפים ומקובלים בעיני הבריות ובעיני כל רואיו, ואז כשיגיע לג' מדרגות הנ"ל נקרא הצדיק הזה בשם 'שרף', שהוא שורף באהבתו תמיד בלי הפסק בלי שום פניות.

וזהו רמז "והאופנים וחיות הקודש מתנשאים לעומת שרפים", "אופנים" רמז למדרגה ראשונה שהיא מדרגת יראה, שלפעמים נופל לגמרי מיראתו, כמו אופן המתגלגל למטה כן הוא מתגלגל לפעמים, "וחיות הקודש", רמז מי שהוא קצת במדרגת אהבה שזה אינו נופל ממדרגתו לגמרי, גם לפעמים אם יפול לא יוטל לגמרי, וזהו רמז 'והחיות רצוא ושוב', ר"ל שב מיד למדרגתו, ובשני מדרגות האלו צריך להתנשאות כ"כ עד "לעומת שרפים", ר"ל עד שיבוא למדרגת 'שרפים', ששורף באהבתו שבלבו תמיד בלי הפסק. והשם יזכנו להיותנו דבוקים ביראתו ובאהבתו בכל לבנו תמיד. אמן.

סיכום השיעור

כל יהודי צריך לעבוד את השם, בלימוד התורה. במצוות של בין אדם למקום ובמצוות של בין אדם לחברו ובנימוסי המוסר ועבודת המידות שגם הם נתנו למשה בסיוני. יש נסיון ויש בחירה חופשית לכל אדם, וזה דבר קשה מאוד גם עושה לחץ גדול בנפש, ולכן כל אחד ואפשר כל יום עד ש... יזכור שהוא צדיק ונעים ונחמד ומעשיו נאים ונעימים גם בעיני הבריות וגם בעיני השם, וזה נכון ללא כחל ושרק. ואל יתפתה ויפול בנסיון שרק מכובדים ואלה שיש להם עוצמה ושליטה ואלה שיש להם פה גדול ומשתמשים במשרדי יחסי ציבור רק הם צדיקים. ואז באמת יבא לידי חשק גדול לעבוד את השם. ולהשתלם בה.

הצעד הראשון: ללמוד מוסר ולקיים מה שלומדים לעשות תשובה בשלימות עזיבת החטא, וידוי בפה, וקבלה בלב שלא יחזור למעשיו הקודמים. ומגיע לשלימות מסוימת ומתקן מתחילה ביראתו את השם הקדוש מה שפגם בו כנ"ל, וזה סימן לבעל תשובה גמור, כשהשם הקדוש שם הוי"ה ב"ה עומד לנגד עיניו הוא סימן שתקן ביראתו כל חטאיו.

וממשיך בצעדי במדרגה ראשונה זו, לשבר כח התאוה המוטבע באדם מדרך הטבע כגון אכילה ושתייה וכיוצא בהם שיהא אכילתו בקדושה ובטהרה, ועל ידי זה הוא משבר כח 'אלקים אחרים' ד'אלקים' גימטריה 'הטבע', ואחר שמשבר כח אלקים אחרים, זוכה לבוא למדריגת יראה שהוא אלקים חיים,

ולא כדאי להשאר ברמה של דרגה ראשונה בלבד, כי מדריגה ראשונה שהיא מדרגת יראה, לפעמים נופל לגמרי מיראתו, כמו אופן המתגלגל מלמעלה למטה כן הוא מתגלגל לפעמים, "וחיות הקודש", רמז מי שממשיך ועולה קצת במדריגת אהבה שזה אינו נופל ממדריגתו לגמרי, גם לפעמים אם יפול לא יפול לגמרי, **וממשיך ומתקדם ועולה מדרגה לשלב הבא.** מדריגת אהבה, שהיא מביאה חמימות לאדם, רק שעדיין אין זה אהבה שלימה, כי מחמת שהיו לו מתחילה אהבות גרועות ושפלות, כמו אהבת ממון ותאוות נשים ושאר אהבות השפלים, ומחמת זה כשנתעורר לו אהבה להש"י, גורמים לו אהבות הגרועות הראשונים שבא לידי פניות באהבה זו, ולכן צריך להרגיז היצ"ט על היצה"ר לשבר כח הפניות עד שיזכה שיהיה אהבתו שלימה, ועל ידי זה הוא מעלה גם את האהבות החיצונות שהיו בו מתחילה, מעלה אותם ג"כ אל הקדושה, כמ"ש חז"ל 'הזדונות נעשים כזכיות'.

וממשיך לתרגל ולהתאמן ומתקדם בשלב הזה, לשבר המידות השפלות שבו שהם אצלו בתולדה מיום צאתו מרחם אמו, יש בני אדם שמידותיהם יותר גרועים משאר בני אדם במידה זו, דהיינו למשל מדת כעס וכדומה, ששאר מידותיו גרועים מחבירו בתולדה, ואחר שמשבר כח המידות השפלות והגרועות הוא זוכה לבוא לאהבת הבורא ב"ה.

ומכאן עולה לשלב הבא מדרגה השלישית. למדרגת התפארות, שזה רמז 'פת' לשון יפוי ותפארת, שכל מעשיו יפים ומקובלים בעיני הבריות ובעיני כל רואיו, **והנה עיקר התפארות השפלות באים לאדם ע"י שהוא מתגאה ומתפאר באבותיו שהוא בן גדולים, וצריך לצאת מהמידה הגרועה הזאת להתפארות אחרת הטוב בעיני ה' ואדם כנ"ל, "אל הארץ אשר אראך" רמז לארץ עליונה.** וזהו "השתחוו לה' בהדרת קודש", פירוש להדר ולפאר בתפארת את הקדושה שהיא מדריגת התפארת. שכל מעשיו הם כדבש ומפוארים לכל אדם.

מדרגה הראשונה האדם בקלות יכול להתגבר עליה אבל בשתי המדרגות עבודת אהבה והתפארות צריך לעמול בהם תמידים כסדרם וזה היא מדרגת הקדושים שבמלאכי עליון הנקראים השרפים. וזהו רמז 'והחיות רצוא ושוב', ר"ל שב מיד למדריגתו, ובשני מדרגות האלו צריך להתנשאות כל כך עד "לעומת שרפים", רוצה לומר עד שיבוא למדריגת 'שרפים', ששורף באהבתו שבלבו תמיד בלי הפסק. והשם יזכנו להיותנו דבוקים ביראתו ובאהבתו בכל לבנו תמיד. אמן.

כותב הרבי בכמה מקומות בספרו הק' שכל מי שמתנהג כמו שלמדנו בשיעור. זוכה לפעול ישועות בדיבורו תמיד, ולכל אחד, אפילו ללא תפילה, רק זה שאומר יהודי פלוני צריך ישועה מיד נפעלת הישועה ולא צריך להיות מפורסם בשביל זה, ועוד מוסיף הרבי בפרשתנו: דהנה הצדיק שהוא יודע שהוא משפיע ומחמת זה הוא רוצה לפעמים להשפיע לקרוביו ולתלמידיו, **אבל באמת רצונו של השי"ת שלא יעלה על מחשבתו כלל שהוא משפיע, רק שיעבוד השי"ת ב"ה בשלימות והשפעה ממילא בא.**

וזהו "ויאמר כו' לך מארצך כו'", ר"ל שלא יעלה במחשבתך כלל דבר הנוגע לארצך כו', רק "אל הארץ אשר אראך", ר"ל שכל עבודתך יהיה רק אל הארץ העליונה והשפעה ממילא יבוא. אכי"ר. וקל להבין

היכל הפרשה

שיעורים בפרשת השבוע פרשת לך לך

ואברכך והיה ברכה

ויאמר ה' אל-אברהם לד-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל-הארץ אשר אצאך: ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך ונהיה ברכה: ואברכה מברכה ומקללה אאר ונברכו בך כל משפחות האדמה: וכו' ויסע אברהם הלך ונסוע הגגה:

בשני פסוקים מוזכרים שש ברכות וחוזר מזה מוזכרת המילה ברכה שש פעמים. ואברכך, והיה ברכה, ואברכה, מברכך, ונברכו לשון רבים לפחות שנים, הרי שש פעמים ברכות. ודומה לזה הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות. כי הולך דרכים הרי הוא כעני ממש עד שאמרו חז"ל שאפילו עשיר מופלג יכולים לתת לו אוכל ספק מעושר כשנמצא בדרך, כיון שנחשב לעני באותו שעה, וכך מלמד אותנו רש"י הק': **ואעשך לגוי גדול**. לפי שהדרך גורמת לשלשה דברים, ממעטת פריה ורביה וממעטת את המזון וממעטת את השם, לך הן השלשה ברכות הללו, שהבטיחו על הבנים ועל המזון ועל השם. הרי ברור שכש אדם עוזב את מולדתו ביתו וארצו הרי הוא עני.

ומלמדת אותנו התורה הק' שנכון שהעני הוא שפל ונכנע ובזוי אין לו חברה וקרוביו רחוקים ממנו וצריך להיטלטל בדרכים שלפעמים גם מסוכנות, ומסוכנות ביותר. כשגרתי באשדוד ראיתי יהודי אחד כל שבת היה מברך ברכת הגומל בשם ומלכות והיה לפלא בעיני כי ראיתי אותו כל יום כשהלכתי לתפילת ותיקין והיה נראה בריא וטוב, חשבתי יתכן שהוא עובר משבר כל שהוא, כי הרי לא היה בחו"ל והוא נראה בריא ב"ה. אמרתי לו אולי תצא בברכה מיהודי אחר או שכדאי לומר את הברכה ללא שם השם, והוספתי אם מעיק עליך משהוא או משהוא סוחט אותך או שאתה צריך רפואה ועזרא, אפשר לסדר את הענין בכי טוב ודיסקרטי יותר טוב מלהסתכן ולהגיד הגומל, אמר לי, מודה לך מאוד על ההשתתפות במצבי ואני מרגיש את טוב לבך ולכן אני אספר לך, ואמר שהוא עובד במקצוע עני המחזור על הפתחים ובשטיבלעך וכוללים. כל יום כל היום הולך בדרכים. וזה מה שאתה רואה אותי כל יום לפנות בוקר בעוד לילה מחכה לנהג שגם ממנו צריך רחמים גדולים והדרכים בחזקת סכנה וסיפר לי משך שעה ארוכה מה שעובר עליו הרבה טובה והרבה סכנות ואכמ"ל. ולכן אני לא יכול לצאת ידי חובה ממישהוא אחר כי יכול להיות שההוא לא חייב באמת אבל אני חייב להודות בברכת הגומל מעיקר הדין וחייב לברך בשם ומלכות.

והקב"ה לימד אותנו שהוא נתן לעני שש ברכות שהולכות איתו כל הזמן וכל מי שמפנק את העניים זוכה להתחבר לשש הברכות המסובבים את העני. וזה מה שאומר הקב"ה לאברהם אבינו. לך לך להנאתך ולטובתך ותעזוב את כל הקשרים החיוניים שיש לך ותלך בדרך עד ש... ולמה כי ההולך בדרכים הוא מסובב בברכות ממני ורק הוא בעצם יכול להשפיע טובה לכלל. וגם לך לא יחסר כלום כי הרי הקב"ה טוב ומטיב לכל והפרנסה והעשירות וחיים ובנים הכל נגזר מהשמיים.

והמפייס את העניים זוכה לי"א ברכות שנאמרו בהר גריזים שהם הברכות יסודות היהדות. המפייס את העני בדיבור בלבד אין בו ממש שהרי העני צריך כסף, ורב ענינה של הפיוס זה קיום המצוה מצוות עשה דאורייתא "נתון תתן" לפחות מאה פעמים {דרשו חז"ל אפילו מאה פעמים ולא אמרו עד מאה פעמים, וידוע אצל חסידים שאפילו הוה אמינא של חז"ל צריך לקיים ק"ו בן בנו של ק"ו דברים מפורשים צריך לקיים}. וזה רק לאיש שעובד על המידות כאברהם אבינו: ומתרגל ומתאמן שיהיה בו עין טובה, רוח נמוכה, ונפש שפלה. **וזה חייב להיות בפועל ממש**. כי אם אנחנו נרצה מאוד להיות כאברהם אבינו ונלמד הרבה פירושי דמיון ומיסטיקה בענין צדקה וחסד. וגם נדבר על זה הרבה, הרבה מאוד, כסיסמא הידוע "חזקה על תעמולה שאינה

חזרת ריקם" בדיוק כך נהג בלעם הרשע. הקריב קרבנות הרבה יותר מאברהם אבינו והיה נביא ה' ודיבר עם שלוחי בלק הרבה אמונה והשגחה, והעיד על עצמו תמות נפשי מות ישרים שהוא מלא רצון וכיסופים וכל מעיונותיו להיות כמו אברהם אבינו, ישר במידות טובות כמוהו אבל מחשבה ודיבור ותעמולה אפילו שאינה חזרת ריקם אם אדם לא מקדיש הרבה זמן לעבודת המידות בפעולותיו יהיה לו קשה לזכות לברכות שהשם מסבב בהם את אברהם אבינו ואת העניים.

הרבי הנועם אלימלך אומר. להתנהג כמו אברהם אבינו לא צריך להיות בעל רוח הקודש ולהתנהג בשררה ונשיאות בעוצמה, ויתכן מאוד שאלה הנחשבים והמכובדים מעולם לא יגיעו אפילו לפתחו חודו של מחט בעבודת השם, כי לקבל השגה בעבודת השם ודביקות אלוקית מגיע לאדם אך ורק כשעוסק בבירוקרטיות קשות של פשוטי העם לעזור להם אישית כל אחד בקשיים שלהם ביום יום ומקדיש לזה הרבה זמן וכוחות עד כדי שבזויי העם מתנהגים אליו כאחד מהחברים הטובים שלהם.

ומוסיף בספה"ק דברי ישראל בשם זקינו הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זצוק"ל. כל כך אדם צריך לחשוב על הזולת עד כדי שבערב יום הכיפורים אחרי סעודה מפסקת לובש האדם את הקיטל בגד מלא רגשות הוד לכבוד יום הקדוש בשנה ולוקח בידי שתי נרות נר חיים ונר זכרון זכות אבות { כך נהגו בדורות קודמים כל העדות}. יוצא מביתו לתפילת כל נדרי, ובפתח בית הכנסת נטפל אליו אחד מפשוטי העם ואומר לו בא נטייל ונשוחח קצת, הדבר הנכון לעזוב את הכל ולתת הרגשה טובה ליהודי זה לשמוע אותו ולהבין אותו.

"אני ישנה ולבי ער קול דודי דופק פתחי לי" זקני הרה"ק רבי נח גד ויינטראב זצוק"ל מפרש פסוק זה אני ישנה במעשים ופעולות של המצוות של בין אדם לחברו, בשינה האדם לא עושה כלום ואפילו שלבי ער ובתוך תוכי אני יודע ומכיר את 'ער' בגמטריה מאתיים שבעים מצוות עשה ולא תעשה של מצוות בין אדם לחברו. והסיבה לזה מפני שאני עוסק בעבודה ודביקות אלוקית. ואז קול דודי שזה הקב"ה דופק ואומר עם כל הדביקות שלך המיסטיקה והדמיון והידע העצום בכל מקצועות וטקטיקה של עוצמה ביהדות, השער הנעול תתחיל לקיים מאתיים שבעים מצוות תמידיות של בין אדם לחברו וזה הפתח מקום להשראת השכינה.

וכך אומר הנביא ישעיה: כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת־דכא ושפל־רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים: (ישעיהו פרק 60 פסוק 10)

ומפרש רש"י: מרום וקדוש אני שוכן, ומשם אני עם דכא ושפל רוח, שאני מרכין שכינתי עליו. שפלים ונדכאים - סובלי עוני וחלאים. ומוסיף על זה מהר"י קרא, מרום וקדוש אשכון - אע"פ שמרום וקדוש אשכון, עיני את דכא ושפל רוח - עם מי שמשפיל רוחו לפניי ונכנע ושב בתשובה, להחיות רוח שפלים. ע"כ

וכך מלמד אותנו הרבי הנו"א בלקוטי שושנה, תורה ל"ח. אמרו בגמרא מי שיש לו צעקת לגימה על חבירו ודומם הקב"ה עושה לו דין. נ"ל הפירוש מפני שהאדם יש לו להתפלל תמיד בעד חבירו, שלעצמו אין יכול לפעול כל כך, שאין חבוש מתיר כו', אבל על חבירו הוא נענה מהרה, וכל אחד יש לו להתפלל בעד חבירו, ונמצא זה פועל לזה חפצו וזה לזה עד שכולם נענים. וזהו שאמרו "ישראל ערבים זה לזה", פירוש עריבין לשון מתיקות כמו וקולך ערב, מפני שממתיקין זה לזה בתפילתם שמתפללין כל אחד בעד חבירו ועל ידי זה הם נענים. ועיקר התפילה היא במחשבה, מפני שבמחשבה יכול בנקל להתקבל תפילתו, בעבור שאין עליה קטרוג. וזהו פירוש "כל מי שיש לו צעקת לגימה על חבירו" שצועק בשביל חבירו שאין לו פרנסה, "ודומם" פירוש שמעלה תפילתו בעולם המחשבה, "הקב"ה עושה לו דין" פירוש שפועל רצונו הטוב ונענה בתפילתו. {ולא כאחד בפה ואחד בלב, ולא כדי להראות שהוא צדיק ואדם טוב, ולא כדי שיהיה לעצמו ישועה לפני חבירו. ודומם במחשבתו רק צרכי חברו בלבד, והתפילה-הצעקה לישועת חברו מעומק הלב, וכל אחד מתפלל בעד חבירו, ונמצא זה פועל לזה חפצו וזה לזה עד שכולם נענים}.

סיכום: התורה מלמדת אותנו שעיקר בנייתה של האומה הישראלית היא עבודת המידות עד כדי מאמץ גדול ומעבר היכולת אפילו הרגשית והמנטלית ורק לחשוב לפעול ולהפעיל בעבור הזולת, לעשות ולהתאמץ תמיד בקשיים ובבירוקרטיות של פשוטי העם. וזה מידתו של אברהם אבינו ע"ה. עוצמה וידע הון און ואון אנשי, שררה, דמיון ומיסטיקה אינם קשורים להנהגת היהדות! הם כלי עזר נחוצים כל פעם לגופו של ענין ובמידה נכונה בלבד. ואז זוכים לברכות שבירך הקב"ה את אבינו אברהם,

ונסיים בעבודת המידות ובברכת הגאולה בלשון הרד"ק בפסוק הנ"ל אשכון את דכא. וז"ל: **אשכון את דכא ושפל רוח.** ואף על פי שאשכון עם מרומים וקדושים והם הגלגלים והמלאכים כן אשכון עם התחתונים עם מי שהוא בהם דכא ושפל רוח להחיות רוחם ולבם אע"פ שהם בצרה פעמים לא תחשבו שאיני משגיח עליהם, וכן ישראל שעתידין להיות זמן ארוך בגלות והם שפלים ונדכאים אני עתיד להחיותם כי הם כמו מתים בגלות מרוב הצרות. **אעלה אותם מהגלות ואחיה אותם מתמותת הגלות במהרה בימינו אכי"ר.**

סתירת זקנים בנין

נאמר ה' אל-אבְרָם לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּמִמְלֻכְתְּךָ וּמִבְּרִית אֲבִיךָ אֶל-הָאֲרֶץ אֲשֶׁר אָרָאךָ: וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָדוֹל וְאֲבָרְכְךָ וְאֶגְדְּלָהּ שְׂמֶךָ וְהָיָה בְרָכָה: וְאֲבָרְכָה מְבָרְכֶיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָאָר וְנִבְרַכְוּ בְךָ כָּל מְשֻׁפָּחֵת הָאֲדָמָה: וְכו' וְאֲבָרְכְם בְּיָמֵי שְׁנֵימָה וְשִׁבְעִים שָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן: וְכו', וַיִּסַּע אֲבָרָם הַלְלוֹךְ וְנִסְוֵעַ הַנְּגָבָה:

אברהם אבינו בן שבעים וחמש, עמוק בגיל השיבה. חי שבעים וחמש שנה בטוב ובנעימים במקום אחד עם בני משפחתו המורחבת חברים וידיים לרב היה גר במדינה עם רווחה כלכלית מצוינת וכבר היה מהאנשים החשובים שבה. אומר לו הקב"ה תעזוב את הכל בכל המובנים ללא משפחה ללא חברים ללא שום רכוש כמו תינוק שנולד, גם היום שאדם מתנתק או שמנתקים אותו מכלכלה ומשפחה וממקום מגוריו, אומרים נחרב עליו עולמו, ומעכשיו בונה את עצמו מחדש, לצערינו כל אחד מכיר כאלה אנשים ואכמ"ל. ולא אומר לו איך לעשות, מה לעשות, רק תעזוב תמחוק ויהיה טוב זה כדאי לך משתלם לך "להנאתך ולטובתך"

אברהם אבינו מאמין בהשם ומקיים את המצוה שנחשבת לו נסיון בשמחה עצומה. אבל מרגיש שזה לו זה, עובר עוד שנה ועוד שנה מזקין ונחלש, והחורבן עדיין בעינו, אין לו משפחה אין לו קרבה ואפילו מקום קבוע אין לו. ולא עוד אלא הולך אברם אל הנגב. ומובא בחז"ל, שנקרא נגב מלשון מנוגב-יבש מאנשים וכלכלה לא צומח שם כלום יש מחסור במים מדבר שממה, ולא כתוב שה' צוה אותו כל כך להתרחק מלהתחבר לחיי חברה אנושיים, למה מגביר את הנסיון הקשה של חורבן עצמי כביכול ומתרחק מלבנות את עצמו, ומובא בספרים הסברים טובים על זה שמלמדים אותנו אורחות חיים בדרכי האבות הקדושים.

ונראה לבאר על פי מאמר חז"ל: תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר אם יאמרו לך זקנים סתור וילדים בנה סתור ואל תבנה מפני שסתירת זקנים בנין ובנין נערים סתירה וסימן לדבר (מלכים א יב, כא) רחבעם בן שלמה.

אחרי פטירת שלמה המלך כנהוג משחו למלך את בנו המוכתר רחבעם, וכמנהג עוקר דין ירבעם בן נבט עבר על כמה מצוות עשה ולא תעשה של בין אדם לחברו וחמתו בערה בו ומרד במלך ופתח לו מלכות חדשה וקיבץ סביבו און ועוצמה אנושית כנהוג והוכרז למלך על שבטי ישראל. רחבעם וגדולי ישראל ידעו שזה היפך כבוד השם, והריסת מלכות בית דוד ובפרט כשיש אויבים ממש באותו מדינה ונקלהו גדולי ישראל עם 180,000 איש מאנ"ש ללחום עם ירבעם ואנשיו המפירים ברגל גסה את מצוות השם, זה עוצמה אדירה ומתכון להצלחה מהירה. מתכוננים לצאת למלחמה. ואז.....

הקב"ה אומר לשמעיה הנביא תגיד להם לא לצאת למלחמה כי כך גזרתי שיהיה ותאמינו שזה דבר טוב, גדולי ישראל והמלך וכל המאה שמונים אלף איש מאנ"ש שמעו בקול השם וישבו ללכת כדבר השם. כלל ישראל נחצה לשתיים סמנני חורבן והריסת מלכות בית דוד. ירבעם ממשך הנביא ומספר מתחיל לבנות עוד קהילה ועוד קהילה עוד עיר ועוד עיר וסוחף איתו את כולם עד שבונה ומסביר אלוקות על ידי רווחה כלכלית עגל הזהב ולא הסתפק באחד אלא הביא עוד ועוד רווחה שני עגלי זהב ובלי שום בושה ובבטחון עצמי מלא פורץ את כל הגדרות ועושה תעמולה טובה ומכריז אליהם כאלוהים אחרים לישראל.

הנביא מדגיש רחבעם בן שלמה שהוא המלך שמחובתו לבנות את בנין עם ישראל ולחזקו, סתר והרס ולא עשה כלום, בלשון חז"ל, סתירת זקנים, אבל בונים את כלל ישראל, כי בניית היהדות זה לשמוע בקול השם מה שהשם מצווה אותנו ולא מה שאנחנו רוצים ומנסים לטשטש את דברי השם על ידי מיסטיקה ודמיון. לבנות את עם ישראל זה בהנהגה של רחבעם שויתר על כבודו ועל כבוד בני משפחתו והיה דבוק במדותיו של הקב"ה זה בנין. דבר אחר בניה של עוצמה זה הרס היהדות. ואומר הנביא, ירבעם בן נבט בנה אלוקות בנה ערים וקהילות קודש, והצליח, שרב בנין ומנין היהודים הלכו אחריו וצעקו יש נשיא בישראל, חז"ל אומרים לנו זה בנין נערים המנוערים מתורה ומצוות הסותר ומחריב את כלל ישראל ברוחניות ובגשמיות.

וזה מה שהתורה מלמדת אותנו. הקב"ה אומר לאברם סתור תחריב כל מה שהיה לך וצברת תתרחק מהכל וחלך למקום לא נודע ואני יראה לך בהמשך את המקום, לא כתוב שהקב"ה הראה לו או אמר לו לאן ללכת, הקב"ה אמר לו תלך בדרכי בענוה בדרכי חסד והרחמים לא במחשבה של לבנות את עצמך ולהכריז שזה כבוד השם. הסתפקות במועט. אבל עם הרגשה טובה שזה לטובתך ולהנאתך שאז יהיה לך קל לעמוד בנסיונות של מצוות שבין אדם לחברו ותחיה חיי אמונה שהקב"ה זן ומפרנס לכל וכל מה שה' עושה לטובה.

ואברהם אבינו עשה וקיים את ציווי ה' עזב את הכל ולקח את בן אחיו וקירב אותו ועוד אנשים שהיו צריכים את עזרתו, פעולות חסד ללא בנין והתמסדות, כי זה רצון ה'. לא עצים ואבנים לא בניית עיר ועוד

עיר כאנשי דור ההפלגה וירבעם בן נבט, והרחיק מעצמו כל כך את השררה וההתנשאות עד כדי ניגוב ויובש מוחלט מכל עניניו האישיים, ואת צרכיו לחיי היום יום היה מתפלל ומבקש מהקב"ה.

וכך כותב הרבי הנועם אלימלך. אדם ובפרט כשיש בו עוצמה ויש לו יכולות ובפרט כשיש לו זכות אבות, יתמסר לזולת בשלימות ללכת בשבילם ולעסוק בקשייהם ולהקל מהקושי שלהם ובפרט בעניני השלטון כמיסים וארנוניות, ובכל צרכיהם, וינצל את מעמדו וחשיבותו וקדושת אבותיו הקוה"ט רק לא לעצמו רק להטיב עם אחרים. ולעצמו רק יתפלל, מאין יבא עזרי, יש לי אמצעים אפשרויות שהם שלי ובחזקתי אשתמש בזה בשביל אחרים, ואז כבר בזבזתי את היכולות ומאין יהיה לי עזרה. "עזרי מעם השם עשה שמים וארץ" אני יתפלל להקב"ה הכל יכול שמתאוה לתפילתי ונותן לי את כל הצטרותי.

וכך פירש רש"י הק'. וְכָל מִסְעָיו הִנְגָבָה, לְלֶכֶת לְרֹמָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְהָיָא לְצַד יְרוּשָׁלַיִם, שְׁהוּא בְּהַלְקוֹ שֶׁל הַיּוֹדָה, שֶׁנִּטְלוּ בְּרֹמָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְהַר הַמִּזְבֵּיחַ שֶׁהָיָא נְחֻלְתּוֹ. וּמוֹסִיף בִּיאֹר בַּסְפֵּה"ק הַעֲמֵק דְּבַר. חֹזֵר וְרָאָה שֶׁנִּגְבָּה הוּא יוֹתֵר מִסּוּגֵל לְעִבּוּדֵי קֶרְבָּנוֹת. וּמִכִּי"ש לְתוֹרָה. שֶׁהִי אֲבָרָהּ אֲבִינוּ עֲמוֹס בְּשִׁקְדָה כְּמוֹבֵן. וְכִבֵּר רָאָה גַם מִשֶּׁה רִבִּינוּ שְׁדָרוּם אִי"י מִסּוּגֵל יוֹתֵר לְתוֹרָה כְּמִשְׁכֵּחַ בְּסִי דְּבָרִים גִּי כִּי"ד וְלִ"ב כִּי"ג. וְכִךְ רָאָה אֲבָרָהּ וְכִי"ז הוּא בְּכָלֵל אֵל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאךְ.

וכמו כן מובא בחז"ל אין התורה מתקיימת אלא במי שמשים עצמו כמדבר. אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה. אין התורה מתקיימת אלא במי ששירים עצמו כשירים. התורה נמשלה למים מה מים הולכים למקום נמוך אף התורה מתקיימת במי שמנמיך את עצמו. ועל זה דרשו חז"ל. משה קבל תורה מסיני, שהתורה נתנה בסיני ללמד אותנו שתורה מתקבלת ומובנת נכון רק במקום נמוך. ולא דבר חיצוני נקרא הר סיני. וכן מובא בחז"ל שאין קדושה כלל להר סיני, והיתה מקודשת רק לזמן מתן תורה בלבד. אלא נימוסי ועבודת המידות הכתובים במסכת אבות זה ההר סיני שמקבלים עליו את התורה.

וזה ענין המצוה לזכור כל יום את מעמד הר סיני, וכדמובא בפוסקים שעל זה נתקנה ברכת התורה אשר בחר בנו. כי התורה מתקיימת רק במעמד הר סיני שהם ההנהגה בהליכות חיינו כמו שחז"ל מלמדים אותנו בפרקי אבות וכמו שאנחנו מצווים כל יום בהתחדשות של לימוד התורה כן אנו מצווים לנהוג ולהיות מתלמידיו של אברהם אבינו "הלוחך ונסוע הנגבה" עין טובה, רוח נמוכה, ונפש שפלה.

מובא בספרי. "אנכי ה' אלהיך", למה נאמר? לפי שנגלה על הים כגבור עושה מלחמות, שנאמר (שמות טו ג) "ה' איש מלחמה", נגלה על הר סיני כזקן מלא רחמים שנאמר (שמות כד י) "ויראו את אלהי ישראל",

סתירת זקנים בנין ובנין נערים סתירה. בשניהם כתוב בנין ובאמת יש כאלה שאומרים הנה יש בנין מה אכפת לי איך נבנה ומה היחודיות שלהם ואיך הם נבנו. ועוד איך יתכן שלהחריב משתמע מזה בניה. אומר לנו התנא הק' רבי שמעון בן אלעזר תבין שאלה המנוערים מהמצוות או ממידות טובות בונים והסיבה כדי לסתור ולהחריב משהוא אחר ברוחניות וגשמיות. ושהזקנים הם אלו התלמידי חכמים תלמידיו של אברהם אבינו זה רק נשמע לך כאילו אומרים לך להחריב כי דרכיהם זה רק חסד ורחמים, ורק מי שלא רגיל בדרכי התורה נשמע לו חורבן אבל הם בעצם בונים את האומה הישראלית נכון.

רבי חנניה בן עקשיא אומר רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות ומצוות של בין אדם לחברו שנאמר ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר ובזכות שאנחנו תלמידיו של אברהם אבינו שלימד אותנו להתנהג במדה של טוב עין יקוים בנו הפסוק טוב עין הוא יבורך. שבת שלום ומבורך

בהקדמה לספרו הקדוש של הרבי הנועם אלימלך כותב בנו הרה"ק רבי אלעזר זצוק"ל בתוך הדברים והנהגות ישירות ודרכי נועם. וקראתי שם הספר **נועם אלימלך על שם כבוד אבי זלה"ה, ועל שם אמירה {רכה} נעימה כסופה אהובה הנשמעת בקהל קדושים, ואבקשה נא מאת השם הטוב על גמרו של דבר, ד' היה עוזר לי. ולמען כבוד שמך הגדול תעשה ותקיים נא כל הברכות אשר תמיד על פה כבוד אבי מורי הורגלו, להיות מברך ישראל ולמסור נפשו עליהם בכל עת, ולבטל מהם גזירות רעות בתפילתו הנאמנה במסירות נפשו.** אבי שבשמים, זכרה נא אלהי לטובה לאבי כל זאת, ותהי נשמתו הקדושה צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב, וחוס ורחם עלינו ופדנו מכל צער, ואדרכה תשמח לבבנו בשמחתך הגדולה ובישועתך אשר אנחנו מצפים ומיחלים לה תמיד יומם ולילה. ונזכה לילך גם כן בעקבותיו הקדושים, ואשר תמיד הדריכנו לעבודתך יעמוד לנו לבל נטה ימין ושמאל, אל תעזבנו ואל תטשינו, ונזכה כולנו לקץ הגאולה.